

FMI

Standardbetingelser uden bod

VARER

1. Indledning

Betingelserne regulerer Leverandørens levering til Køber af de Leverancer, der fremgår af Indkøbsordren og evt. bilag.

Leverandørens eventuelle betingelser, krav m.v. er ikke vedtaget mellem parterne, medmindre Køber udtrykkeligt har fraveget Betingelserne ved en skriftlig tillægsaftale.

Betingelserne, herunder eventuelle tillægsaftaler, og Indkøbsordren skal ses som et integreret hele. Såfremt der er uoverensstemmelse mellem ordlyden af disse Betingelser, herunder eventuelle tillægsaftaler, og ordlyden af Indkøbsordren, har Indkøbsordren forrang.

2. Definitioner

Ved "*Aftale*" forstås Indkøbsordren og disse Betingelser som et integreret hele.

Ved "*Betingelser*" forstås disse betingelser for levering til Køber.

Ved "*Certificate of Conformity*" (CoC) forstås et dokument, der udstedes af Leverandøren, hvori denne erklærer, at Leverancen er i overensstemmelse med Aftalens bestemmelser.

Ved "*Dag*" forstås en kalenderdag.

Ved "*Delleverance*" forstås levering af kun en del af Leverancen.

Ved "*Forsinkelse*" forstås Leverandørens misligholdelse af pligten til at foretage Levering i overensstemmelse med Leveringstidspunktet, eller når en væsentlig del af Leverancen er mangelfuld, og hvor Forsinkelsen ikke skyldes force majeure eller forhold, for hvilke Køber er ansvarlig.

Ved "*Garanti*" forstås en garanti udstedt af Leverandøren, hvorved Leverandøren forpligter sig til at reparere eller omleverer hele eller dele af Leverancen, når Leverancen ikke opfylder de krav og betingelser, der følger af Aftalen.

Ved "*Garantiperiode*" forstås en periode, hvor Leverandøren garanterer, at Leverancen er i overensstemmelse med alle krav og betingelser i henhold til Aftalen.

Ved "*Indkøbsordre*" forstås den ordre, som Køber har fremsendt til Leverandøren, hvori Leverancen samt

eventuelle særlige vilkår, som ikke er indeholdt i disse Betingelser, er beskrevet.

Ved "*Køber*" forstås Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI).

Ved "*Leverance*" forstås samtlige produkter og ydelser, som Leverandøren skal levere i henhold til Indkøbsordren, evt. kravspecifikationen og Betingelserne, inklusive supplerende produkter og ydelser, f.eks. reservedele, dokumentation osv.

Ved "*Leverandøren*" forstås leverandøren af Leverancen.

Ved "*Levering*" forstås overdragelsen fra Leverandøren til Køber af Leverancen. Hvis en Indkøbsordre består af to eller flere Delleverancer, er Levering den Dag, hvor alle Delleverancer er leveret.

Ved "*Leveringstidspunkt*" forstås det leveringstidspunkt, der står angivet i Indkøbsordren.

Ved "*Mangel*" forstås at Leverancen ikke er i overensstemmelse med Aftalen og/eller ikke er udført fagmæssigt korrekt efter gældende industrielle standarder og/eller god håndværksskik eller i øvrigt ikke er egnet til at opfylde Købers behov, hvor Leverandøren er bekendt med disse.

Ved "*Pris*" forstås den samlede pris for leverancen (inklusive alle omkostninger forbundet hermed) under disse Betingelser, og som står anført i Indkøbsordren.

3. Leverandørens accept af Aftalen

Leverandøren skal acceptere bestemmelserne i Indkøbsordren samt disse Betingelser i deres helhed. Det gøres enten ved:

- (1) Leverandørens skriftlige bekræftelse af Indkøbsordren senest 14 (fjorten) Dage efter modtagelse, eller
- (2) Leverandørens underskrivelse af Indkøbsordren.

Såfremt Leverandøren har foretaget ændringer i Indkøbsordren, er sådanne ændringer ikke vedtaget, medmindre en ny Indkøbsordre udstedes af Køber, eller et tillæg til den oprindelige Indkøbsordre udarbejdes af Køber.

Betingelserne kan ikke fraviges, medmindre Køber har givet sit udtrykkelige samtykke hertil i form af en skriftlig tillægsaftale til Betingelserne.

4. Leverandørens forpligtelser

4.1 Generelt

Leverandøren skal levere hele den i Aftalen specificerede Leverance på Leveringstidspunktet.

Delleverancer accepteres ikke, medmindre Køber udtrykkeligt har godkendt disse.

Leverancen skal opfylde alle krav i Indkøbsordren, med bilag herunder, men ikke begrænset til, produktionsmetode, materialer, form, funktion osv.

Såfremt Indkøbsordren med bilag ikke indeholder bestemmelser om særlige standarder for design, udvikling eller produktion, skal Leverancen være i overensstemmelse med de standarder for kvalitet, der gælder for pågældende branche samt almindelig god håndværks-skik.

Leverancen skal endvidere være i overensstemmelse med alle relevante øvrige standarder og gældende regler, herunder i relation til miljø og arbejdssikkerhed.

4.2 Dokumentation og CoC

På Købers anmodning skal Leverandøren dokumentere, at Leverancen er i fuld overensstemmelse med de regler, der gælder for udførelsen af Leverancen.

Leverandøren skal udstede et Certificate of Conformity (CoC) for Leverancen, medmindre andet er angivet i Indkøbsordren. CoC'en skal som minimum indeholde dokumentation for udførte tests, opnåede resultater og testtolerancer, dokumentation for Leverandørens inspektioner af produktionen, tegninger, specifikationer mv., der kan dokumentere kvaliteten af Leverancen.

På Købers anmodning skal Leverancen leveres med originalt produktionscertifikat, monteringsvejledning, brugsvejledning, sikkerheds- og vedligeholdelsesinstruktioner og andre oplysninger, der måtte være nødvendige for Købers eksport, import, anvendelse og vedligeholdelse af Leverancen under hensyntagen til gældende ret, herunder gældende EU-ret.

Al dokumentation skal leveres til Køber på FMI-KTP-TECHDOC@MIL.DK i overensstemmelse med S1000D specifikationen (version 2.2 eller nyere) eller i et andet elektronisk format, fx PDF-format.

Tegningsformatet skal være i AutoCAD (.dwg), billeder i JPEG, videoer i MPEG og dokumenter i Word format eller PDF-format. AutoCAD-filer skal indeholde information om pen-opsætning og må kun indeholde standard AutoCad eller Windows True Type skrifttyper.

Al dokumentation skal leveres på engelsk, medmindre dansk eller andet konkret er aftalt mellem parterne.

Køber forbeholder sig ret til at kopiere vejledninger, manualer og certifikater mv. til intern brug. Kopiering kan ske hos tredjemand.

4.3 Besigtigelse

Køber forbeholder sig ret til at inspicere og overvåge forberedelsen og produktionen af Leverancen, hvilket kan omfatte besigtigelse af dokumentation fra Leverandøren, eventuelle underleverandører og/eller tredjemænd, afhængig af hvor det arbejde, der skal udføres i henhold til Aftalen, bliver udført.

Købers udnyttelse af sådanne rettigheder kan ikke fortolkes som, at Køber godkender Leverancen på nogen måde og afskærer ikke Køber fra at påberåbe sig Aftalens bestemmelser, herunder vedrørende misligholdelsesbeføjelser.

4.4 Reservedele

Såfremt Leverancen løbende kræver forsyninger af reservedele, garanterer Leverandøren, at sådanne reservedele kan købes - men ikke nødvendigvis af Leverandøren - i Leverancens forventede levetid.

4.5 Garanti og garantiperiode

Leverandørens Garanti skal gælde i hele Garantiperioden.

Garantiperioden er 12 (tolv) måneder fra Levering af hver Leverance.

I Garantiperioden garanterer Leverandøren, at Leverancen er i overensstemmelse med Aftalens bestemmelser, herunder alle gældende branchestandarder og god håndværkskik.

Såfremt Leverandøren har tilbudt en længere garantiperiode på bestemte produkter eller ydelser, skal denne finde anvendelse. I Garantiperioden skal Leverandørens garanti dog som minimum opfylde kravene i Aftalen.

Garantiperioden forlænges i tilfælde af mangelfulde Leverancer, således at en ny Garantiperiode begynder at løbe for den mangelfulde del af pågældende Leverance, når denne del er leveret uden Mangler.

Leverandøren skal i Garantiperioden udbedre alle Mangler uden omkostning for Køber.

Enhver Mangel ved Leverancen, som konstateres i Garantiperioden, anses uden videre som en Mangel, medmindre Leverandøren godtgør, at Manglen er opstået som følge af brug af Leverancen, der er i strid med den dokumentation eller de instruktioner, som Leverandøren har leveret, eller med normal fremgangsmåde, eller at Manglen hidrører fra almindelig slid og ælde eller risici, der påhviler Køber.

4.6 Gældende ret

Ved udførelsen af sine forpligtelser i henhold til Aftalen skal Leverandøren overholde de regler, der gælder for udførelsen af Leverandørens virksomhed, uanset hvor denne udføres, herunder regler om menneskerettigheder, antikorruption, miljø og persondata.

Det anses for overtrædelse bl.a. hvis Leverancen eller arbejde i forbindelse med udførelse af Aftalen ikke opfylder kravene i dette afsnit 4.6, og/eller hvis Leverandøren ikke tager passende skidt til at afhjælpe dette, og/eller Leverandøren ikke rettidigt leverer den krævede dokumentation.

4.6.1 Corporate Social Responsibility (CSR)

Ved udførelse af Aftalen skal Leverandøren respektere principperne om CSR ved overholdelse af principperne i FN's Global Compact Initiative samt bestemmelserne i ILO-konvention nr. 1, 26, 29, 30, 87, 98, 105, 131, 135, 138, 155 og 182. Leverandøren må bl.a. ikke benytte sig af tvangs- og børnearbejde i strid med disse ILO-konventioner.

Videre skal Leverandøren modarbejde korrupsion i alle dens former og enhver anden utilbørlig påvirkning.

Med hensyn til disse forpligtelser er Leverandøren ansvarlig for handlinger og undladelser fra underleverandører, der medvirker til opfyldelsen af Aftalen, som om deres handlinger og undladelser var Leverandørens egne.

Såfremt Leverandøren får kendskab til overtrædelse af CSR-forpligtelserne, eller hvis der bliver taget retslige skridt mod Leverandøren for sådan overtrædelse forbundet med CSR-forpligtelserne, skal Leverandøren straks, på eget initiativ, underrette Køber.

Køber kan til enhver tid udbede sig relevant dokumentation for opfyldelse af CSR-kravene. Køber vil dog som hovedregel ikke anmode om dokumentation for Leverandørens overholdelse af CSR-kravene ved opfyldelse af Aftalen, medmindre der foreligger en særlig anledning hertil, herunder mistanke baseret på faktiske observationer og/eller indikationer.

Relevant dokumentation skal som minimum omfatte en skriftlig erklæring og dokumentation for produktionsprocesser og/eller metoder, som Leverancen er fremstillet og/eller leveret i henhold til. Desuden skal Leverandøren fremsende nødvendig dokumentation angående de materialer, som indgår i Leverancen.

Leverandøren skal endvidere anføre, om hans egne handlinger i forbindelse med opfyldelsen af Aftalen, herunder valg af underleverandører eller komponenter, kan have betydning for overholdelse af CSR-forpligtelserne.

Den skriftlige erklæring skal også omfatte specifikke handlinger eller skridt, som Leverandøren har taget for at opfylde CSR-forpligtelserne samt nedbringe risikoen for overtrædelse.

Leverandøren skal fremsende sådan dokumentation inden for 14 (fjorten) Dage. Såfremt der er tale om underleverandører, skal den samme relevante doku-

mentation fremsendes inden for rimelig tid, dog senest 42 (toogfyrre) Dage. Under særlige omstændigheder kan tidsfristen forlænges af Køber på Leverandørens begrundede, skriftlige og underskrevne anmodning.

På grundlag af den skriftlige erklæring og dokumentation mv., og idet alle relevante forhold tages i betragtning, vil Køber foretage en vurdering af den konkrete hændelse.

4.6.2 ILO-konvention Nr. 94 - Arbejdsklausul

Denne arbejdsklausul finder ikke anvendelse på kontrakter, der dækker køb af Leverancer, som er en del af Leverandørens almindelige produktion eller lager, hyldevarer, medmindre Leverancen er fremstillet i en kundespecifik produktion til Køber.

For arbejde, der udføres i Danmark, i forbindelse med Aftalens opfyldelse, skal Leverandøren sikre, at ansatte, også hos eventuelle underleverandører, som medvirker til at opfylde aftalen, er sikret løn (herunder særlige ydelser), arbejdstid og andre arbejdsvilkår, som ikke er mindre gunstige end dem, der gælder for arbejde af samme art i henhold til en kollektiv overenskomst indgået af de inden for det pågældende faglige område mest repræsentative arbejdstager og arbejdsgiverorganisationer i Danmark, og som gælder på hele det danske område.

For arbejde, der udføres udenfor Danmark, i forbindelse med Aftalens opfyldelse, skal Leverandøren sikre, at ansatte, også hos eventuelle underleverandører, som medvirker til at opfylde Aftalen, er sikret løn (herunder særlige ydelser), arbejdstid og andre arbejdsvilkår, som ikke er mindre gunstige end hvad der i henhold til nationale regler og love, herunder internationale forpligtelser, gælder for arbejde af samme art i det pågældende land.

Leverandøren og eventuelle underleverandører skal sikre, at de ansatte er informeret om bestemmelserne i denne arbejdsklausul.

Køber kan til enhver tid udbede sig relevant dokumentation for overholdelse af løn- og andre arbejdsvilkår for arbejdstagere, som anført i denne arbejdsklausul.

Køber kan således kræve, at Leverandøren efter skriftligt påkrav herom inden for 14 (fjorten) Dage fremsender relevant dokumentation, såsom løn- og timesedler, lønregnskab og ansættelseskontrakter samt øvrige dokumenter, der udgør grundlaget for arbejdsvilkårene og beregning af udbetalinger.

Såfremt der er tale om underleverandører skal den samme relevante dokumentation fremsendes inden for rimelig tid, dog senest 42 (toogfyrre) Dage. Under særlige omstændigheder kan tidsfristen forlænges af Køber på Leverandørens begrundede, skriftlige og underskrevne anmodning.

Såfremt Leverandøren ikke afgiver den krævede dokumentation inden for de fastsatte tidsfrister, er Køber berettiget til at tilbageholde vederlag til Leverandøren, indtil Leverandøren har afgivet den krævede dokumentation.

Leverandøren er under alle omstændigheder forpligtet til at overholde gældende regler og bestemmelser om persondatabeskyttelse (for tiden databeskyttelsesloven og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger). Leverandøren er i den forbindelse berettiget til at fjerne eller anonymisere persondata som defineret i persondataforordningens artikel 4, nr. 1, og artikel 9, så som oplysninger om navn, løn, e-mailadresse, racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning og fagforeningsmæssigt tilhørsforhold eller om helbredsforhold eller seksuel orientering fra de pågældende data, i det omfang det stadig er muligt for Køber at vurdere Leverandørens overholdelse af arbejdsklausulen. Såfremt det er nødvendigt at fremsende ikke-anonymiseret dokumentation, for at Køber kan vurdere Leverandørens overholdelse af arbejdsklausulen, skal Leverandøren sikre sig, at det fornødne behandlingsgrundlag, herunder eventuelt samtykke, fra den enkelte ansatte, jf. gældende bestemmelser og regler om beskyttelse af personoplysninger, er indhentet med henblik på afgivelse af dokumentation inden for den overfor angivne tidsfrist.

Overholder Leverandøren ikke arbejdsklausulen, og medfører dette et berettiget krav på yderligere løn fra de ansatte, er Køber berettiget til at tilbageholde vederlag til Leverandøren svarende til det berettigede krav for at sikre, at arbejdsklausulen og arbejdsvilkårene overholdes.

4.7 Fortrolighed og sikkerhedsklassifikation

Leverandøren skal behandle alle informationer i forbindelse med Aftalen som kommercielt fortrolige og må ikke offentliggøre eller på anden vis videreformidle modtagne informationer til offentligheden eller tredjemænd med undtagelse af informationer, der er videregivet til underleverandører med henblik på opfyldelse af Aftalen.

Leverandøren skal desuden behandle klassificerede informationer efter de herom gældende regler.

Ved "klassificerede informationer" forstås alle former for klassificerede oplysninger, materiel, dokumentation, dokumenter, materiale, genstande, filer, lydfiler eller andet, uanset om de foreligger i fysisk form eller opbevares på et medie.

Adgang til og behandling af klassificerede informationer skal være underlagt den til enhver tid gældende udgave af Forsvarets Sikkerhedsbestemmelser, Forsvarskommandobestemmelse 358-1, som kan findes på Forsva-

rets Efterretningstjenestes (FE) webside, www.fedd.dk, samt bestemmelserne i sikkerhedscirkulæret (Cirkulære nr. 10338/2014 om sikkerhedsbeskyttelse af informationer af fælles interesse for landene i NATO eller EU, andre klassificerede informationer samt informationer af sikkerhedsmæssig beskyttelsesinteresse i øvrigt), som er tilgængelig via www.retsinformation.dk.

Hvis arbejdet udføres i et andet land end Danmark, skal Leverandøren og dennes eventuelle underleverandører overholde NATO's sikkerhedsbestemmelser som implementeret af den nationale sikkerhedsmyndighed i det land, hvor arbejdet udføres.

Hvis Leverandøren har behov for at udlevere klassificerede informationer til sine underleverandører, skal Leverandøren forpligte sine underleverandører til at opfylde betingelserne i dette afsnit.

Leverandøren forpligter sig til at følge alle instruktioner, som vedrører sikkerhedsforpligtelser, særligt sådanne der vedrører tilsyn med personale, sikkerhedsprocedurer, materialesikkerhed og reel eller formodet sabotage.

Hvis Leverandøren eller dennes eventuelle underleverandører handler i strid med dette afsnit 4.7, herunder de sikkerhedsbestemmelser, der er henvist til, betragtes det som væsentlig misligholdelse af Aftalen, jf. afsnit 11.1.

Leverandøren kan herudover risikere at pådrage sig et strafferetligt ansvar.

5. Levering

Leverancen skal leveres i henhold til:

FCA, Leverandørens produktionsfaciliteter, Incoterms® 2010, medmindre andet er aftalt i forbindelse med tilbudsindhentning, og Leverandøren skal indhente alle eksport- og importlicenser, godkendelser og end-user certifikater, der er nødvendige for at kunne levere Leverancen til Køber.

Adressen på Leverandørens produktionsfaciliteter er anført i Indkøbsordren.

6. Pakning og følgeseddel

6.1 Pakning

Det påhviler Leverandøren at sikre, at Leverancen er forsvarligt pakket under hensyntagen til det transportmiddel, Køber anvender samt transportafstanden.

Såfremt Leverancen indeholder farligt gods eller andet gods, der kræver speciel håndtering, skal oplysninger om håndteringen ledsage Leverancen samt anføres i følgesedlen.

Såfremt Leverancen indeholder farligt gods, skal hver enkelt genstand, parti og pakke endvidere pakkes ved anvendelse af den relevante FN godkendte og certificerede emballering, der er i overensstemmelse med be-

stemmelserne for de respektive transportformer (IATA, ICAO, ADR, RID og IMDG).

Leverancen skal pakkes på standard europaller (1/1, 1/2 eller 1/4), medmindre Leverancens beskaffenhed medfører, at dette ikke er muligt. I givet fald skal pakning aftales med Køber på FMI-KTP-SC-PACK@MIL.DK. Endvidere skal den pakkes således, at om-pakning ikke er nødvendig. Kasser mv. må ikke stikke ud fra pallens grundflade. Pallens højde må ikke overstige 120 cm., og den må max. veje 800 kg. Leverancer af f.eks. små pakker, en enkelt lille kasse, o. lign. (max. 12 kg.) kan dog uden særskilt aftale med Køber ske uden brug af palle.

Følgende oplysninger skal anføres på hver europalle/kasse/enhed i form af både stregkode (GS1-128) og alfanumerisk tekst under stregkoden:

- Ordre-/Aftalenummer (AI: 400)
- NATO-lagernummer (AI: 7001)
- Leverandørens varenummer (AI:01/02)
- Batch/LOT nummer (hvis relevant) (AI: 10)
- Serienummer (hvis relevant) (AI:21)

Hvis serienummer anvendes, skal dette angives med mærkat på den enkelte enhed samt i faktura og følgeseddel.

Hver stregkode skal have en minimumshøjde på 6 mm, og streger skal have en tykkelse af 3 punkter.

Europallerne/kasserne/enhederne skal mærkes med Ordre-/Aftalenummer, NATO-lagernummer samt pakkedato.

Mærkatene skal have en minimumsstørrelse på 10x15 cm. og skal placeres på både den korte og den lange side af europallen.

Hver kasse skal mærkes individuelt med stregkode. Stregkoderne skal placeres på samme sted på alle kasser og skal være synlig, når kasserne er stablet på europallen.

6.2 Følgeseddel

Alle leveringer af Leverancer skal ledsages af en følgeseddel, som mindst skal indeholde følgende oplysninger:

- Nummeret på Indkøbsordren,
- de leverede produkters positionsnummer(re) på Indkøbsordren,
- materialenumre for de leverede varer,
- mængdeangivelse pr. positionsnummer, samt
- mængdeangivelse af alle produkter omfattet af følgesedlen.

7. Priser

Alle priser er faste. Priserne er eksklusive moms, men inklusive alle øvrige omkostninger, som Leverandøren

er forpligtet til at afholde i overensstemmelse med afsnit 5.

Eventuel rabat skal specificeres i fakturaen.

Såfremt Leverandøren reducerer sine listepriser før Levering, skal Prisen reduceres tilsvarende, og Leverandøren er ikke berettiget til at fakturere Køber andet end den således reducerede pris.

8. Betaling

8.1 Betalingsbetingelser

Køber skal betale alle fakturaer senest 30 (trediv) dage efter, Leverandøren elektronisk har fremsendt fakturaen under forudsætning af, at den pågældende faktura er accepteret og indeholder alle relevante oplysninger. Eventuelle kontantrabatter beregnes ud fra betalingsdagen.

Købers betaling afskærer ikke Køber fra at påberåbe sig Mangler eller Forsinkelse eller i øvrigt benytte sig af sine beføjelser i henhold til dansk rets almindelige regler.

8.2 Fakturaer

8.2.1 Leverandør med dansk CVR-nr.

Efter Levering skal Leverandører med dansk CVR-nr. fremsende fakturaer i overensstemmelse med lov om offentlige betalinger m.v. (lovbkg. nr. 798 af 28. juni 2007, som ændret) vedrørende elektroniske fakturaer til:

Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse
Arsenalvej 55
9800 Hjørring
Denmark

Fakturaen skal fremsendes i OIOUBL-format eller i PEPOL-format med reference til indkøbsordren., elektronisk faktureringsadresse (EAN-nummer), og oplysning om Købers kontaktperson / stabsnummer til den kontraktansvarlige. Yderligere information kan findes på:

<http://oioubl.info/classes/da/index.html>
<https://peppol.eu/downloads/post-award/>

Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse accepterer ikke faktura fremsendt via scanningsbureau (virk.dk må dog anvendes).

8.2.2 Leverandør uden dansk CVR-nr.

Efter Levering skal Leverandører uden dansk CVR-nr. fremsende fakturaer i PEPOL-format eller i PDF-format med reference til indkøbsordren., elektronisk faktureringsadresse (EAN-nummer), og oplysning om Købers kontaktperson / stabsnummer til den kontraktansvarlige. Fakturaer, der sendes i PDF-format, skal indsendes til både FRS-KTP-KRE-INVOICE@MIL.DK og FMI-KTP-SC-IMPORT@MIL.DK. Fakturaer, der sendes i PEPOL-

format, skal indsendes til FMI-KTP-SC-IMPORT@MIL.DK.

Hvis muligt, kan fakturaen fremsendes elektronisk i OIOUBL format.

8.2.3 Generelt

Hvis en elektronisk faktura ikke opfylder kravene ovenfor, vil fakturaen blive afvist og returneret som ukorrekt, og der vil ikke ske betaling. Der vil ligeledes ikke blive betalt renter førend en korrekt faktura er modtaget og betalingsfristen for denne er overskredet.

Yderligere information eller forespørgsel vedrørende betaling, f.eks. kreditnota, påmindelse m.v., kan fremsendes pr. e-mail til FRS-KTP-KRE@mil.dk.

9. Mangler

9.1 Generelt

Leverandøren er ansvarlig for Mangler i Garantiperioden.

Såfremt Køber konstaterer Mangler ved Leverancen, skal Køber give meddelelse herom til Leverandøren inden for rimelig tid.

Leverandøren skal straks bekræfte modtagelsen af en meddelelse om Mangler og udfolde de nødvendige bestræbelser, således at Købers tab og ulejlighed som følge af Manglerne begrænses i videst mulig udstrækning.

Leverandøren har ret til at foretage afhjælpning af Manglen, såfremt afhjælpning kan finde sted straks efter modtagelsen af Købers reklamation, og afhjælpning ikke påfører Køber omkostninger eller unødigt forsinkelse.

Såfremt Manglerne ikke kan afhjælpes inden for den angivne tidsfrist, eller afhjælpningen ikke udbedrer Manglen, skal Leverandøren for egen regning foretage omlevering af den mangelfulde Leverance.

Såfremt omlevering ikke kan finde sted uden at påføre Køber unødigt forsinkelse og/eller omkostninger, eller ikke medfører en mangelfri Leverance, kan Køber kræve et forholdsmæssigt afslag, hvorefter Køber kun skal betale den pris for den mangelfulde Leverance, som er rimelig henset til beskaffenheden og omfanget af den pågældende Mangel.

Såfremt afhjælpning af Manglen fordrer transport af Leverancen, f.eks. tilbage til Leverandørens virksomhed eller produktionsfaciliteter, afholder Leverandøren alle omkostninger forbundet hermed.

Gør Køber krav på, at Leverandøren foretager omlevering af Leverancen, og finder en sådan omlevering ikke sted straks efter kravets fremsættelse, er Køber berettiget til at foretage dækningskøb eller foretage/få foretaget afhjælpning med assistance fra tredjemand.

Udgifterne afholdes i begge situationer af Leverandøren.

9.2 Væsentlige Mangler

Er antallet af Mangler betydeligt eller er Manglen/Manglerne af en sådan art, at Køber ikke kan anvende Leverancen til det påtænkte formål, udgør dette en væsentlig misligholdelse af Aftalen, som berettiger Køber til at gøre brug af de misligholdelsesbeføjelser, der fremgår af afsnit 11.

10. Forsinkelse

10.1 Leverandørens forsinkelse

Leverandøren skal straks informere Køber om Forsinkelser eller risiko herfor samt informere Køber om årsagen til Forsinkelsen og angive et nyt Leveringstidspunkt.

Køber kan hæve kontrakten, hvis forsinkelsen er væsentlig, jf. afsnit 11.1, samt - hvis betingelserne herfor er opfyldt - kræve erstatning, jf. afsnit 12.1.

Om Forsinkelsen er væsentlig afhænger af Aftalen og de konkrete forhold. Hvis Levering ikke har fundet sted inden for en periode af 4 (fire) uger efter Leveringstidspunktet, anses Forsinkelsen under alle omstændigheder som væsentlig.

I tilfælde af Delleverancer kan Køber vælge kun at hæve Aftalen for den del af Leverancen, der vedrører Forsinkelsen.

Hvis Forsinkelsen af Delleverancen imidlertid medfører, at de allerede leverede Delleverancer ikke kan anvendes, kan Køber hæve hele Aftalen.

10.2 Købers forsinkelse

Er Købers betaling til Leverandøren forsinket, kan Leverandøren kræve morarenter beregnet ud fra den til enhver tid gældende rentesats i Rentelovens § 5, stk. 1.

11. Ophævelse og opsigelse

11.1 Leverandørens misligholdelse

Køber kan hæve Aftalen helt eller delvist på de betingelser, der fremgår af denne bestemmelse, hvis Leverandøren væsentligt misligholder sine forpligtelser i henhold til Aftalen. Det gælder uanset indholdet af Aftalens øvrige bestemmelser.

Væsentlig misligholdelse foreligger i følgende situationer, der imidlertid ikke er en udtømmende opregning:

- (1) Leverandørens antciperede misligholdelse af sine forpligtelser i henhold til Aftalen, herunder, men ikke begrænset til tilfælde, hvor Leverandøren tages under konkurs- eller rekonstruktionsbehandling m.v., medmindre boet/rekonstruktøren uden

- ugrundet ophold efter modtagelse af Købers forespørgsel meddeler, om boet vil indtræde i Aftalen.
- (2) Tilstedeværelsen af en eller flere væsentlige Mangler, jf. afsnit 9.2.
  - (3) Væsentlig Forsinkelse, herunder Leverandørens meddelelse om forventet væsentlig Forsinkelse, jf. afsnit 10.1.
  - (4) Gentagen og/eller grov misligholdelse af kravene angående gældende ret og/eller CSR-krav og/eller arbejds klausulen, jf. afsnit 4.6.
  - (5) Manglende overholdelse af bestemmelsen om fortrolighed og sikkerhedsklassifikation, jf. afsnit 4.7.
  - (6) Leverandørens manglende adkomst til Leverancen.

Såfremt Køber anser Leverandøren for at have misligholdt Aftalen væsentligt, skal Køber skriftligt meddele Leverandøren dette.

Hvis Leverandøren ikke har afhjulpet misligholdelsen inden 14 (fjorten) Dage, kan Køber vælge at hæve Aftalen og kræve erstatning for eventuelle tab, jf. afsnit 12.1.

Hæver Køber Aftalen, herunder i tilfælde af delvis ophævelse, er Køber berettiget til at foretage dækningskøb fra tredjemand for Leverandørens regning.

11.2 Købers misligholdelse

Er Købers betaling til Leverandøren forsinket, og er der forløbet 3 (tre) måneder efter Leverandørens skriftlige påkrav om betaling, kan Leverandøren hæve Aftalen og kræve betaling af renter i overensstemmelse med afsnit 10.2.

Vælger Leverandøren at hæve Aftalen, skal dette straks meddeles Køber skriftligt.

11.3 Opsigelse som følge af overtrædelse af udbudsreglerne

11.3.1 Ved annullation / "uden virkning"

Køber kan opsiges Aftalen med et skriftligt varsel på 1 (en) måned, såfremt Købers beslutning om at tildele Aftalen til Leverandøren annulleres af Klagenævnet for Udbud eller af domstolene.

Endvidere kan Køber opsiges Aftalen, såfremt Klagenævnet for Udbud eller domstolene erklærer Aftalen for "uden virkning". Køber er i så fald berettiget til at opsiges Aftalen helt eller delvist i overensstemmelse med den frist, der er fastsat af Klagenævnet eller domstolene.

Leverandørens eventuelle krav om erstatning i forbindelse med opsigelse efter denne bestemmelse afgøres efter dansk rets almindelige regler, jf. dog afsnit 12.2.

Ved fastsættelse af Leverandørens evt. tab, skal Aftalens bestemmelser om opsigelsesadgang tages i betragtning.

Såfremt Leverandøren havde eller burde have haft kendskab til de faktiske eller retlige omstændigheder, som førte til, at Aftalen blev erklæret for "uden virkning", er Leverandøren ikke berettiget til erstatning.

11.3.2 Ved obligatoriske udelukkelsesgrunde

Køber kan opsiges Aftalen med et skriftligt varsel på 1 (en) måned, såfremt Køber konstaterer, at Leverandøren eller dennes eventuelle underleverandører på tidspunktet for tildelingen af Aftalen var omfattet af en obligatorisk udelukkelsesgrund, som anført i eller svarende til udbudslovens §§ 135 og 136 eller i Aftalens løbetid bliver omfattet af en obligatorisk udelukkelsesgrund, som anført i eller svarende til udbudslovens § 135, stk. 1 og 2, og Leverandøren ikke inden for en af Køber fastsat passende frist har dokumenteret sin pålidelighed på betryggende vis, jf. eller svarende til udbudslovens § 138.

Køber kan forlange igangværende dele af Leverancen under Aftalen stillet i bero i dokumentationsperioden. Leverandøren er ikke berettiget til betaling for Leverancer, der er stillet i bero, eller til erstatning for tab i forbindelse med berostillelse eller opsigelse.

12. Erstatning og ansvarsbegrænsning

12.1 Erstatning

Uanset Aftalens øvrige bestemmelser kan Køber kræve erstatning for tab, der skyldes Leverandørens misligholdelse af sine forpligtelser i henhold til Aftalen.

Købers krav om erstatning medfører ikke bortfald af Købers øvrige misligholdelsesbeføjelser.

Dansk rets almindelige regler gælder for vurderingen af eksistensen og det eventuelle omfang af et muligt erstatningsansvar.

12.2 Ansvarsbegrænsning

Hverken Leverandøren eller Køber er erstatningsansvarlige for driftstab, følgeskader eller andet indirekte tab.

Leverandørens erstatningsansvar er begrænset til Prisen.

Med hensyn til tingsskade gælder ansvarsbegrænsningen kun for produktansvar, der overstiger forsikringsdækningen. Ansvarsbegrænsningen gælder hverken for personskade eller Leverandørens manglende overholdelse af pligten til at opretholde en produktansvarsforsikring, jf. afsnit 13.4.

Ansvarsbegrænsningen gælder dog ikke, såfremt Leverandøren har handlet forsætligt eller udvist grov uagtsomhed.

13. Diverse

13.1 Købers ejendomsret

Alt materiale, der er leveret af Køber, samt modeller, tegninger, værktøj osv. fremstillet for Købers regning, vedbliver med at være Købers ejendom og skal til enhver tid være mærket som sådan.

Leverandøren skal sørge for, at de af Købers ejendele, som måtte være i Leverandørens besiddelse, er sikret uden omkostninger for Køber, og ejendele må ikke udlånes, sælges, pantsættes, kopieres eller på anden måde efterlignes eller overdrages til tredjemand uden Købers forudgående skriftlige samtykke.

Køber kan til enhver tid forlange, at Leverandøren uden ugrundet ophold og for Leverandørens regning returnerer Købers ejendele og/eller tilintetgør dokumentationsmateriale som Leverandøren eller underleverandører måtte være i besiddelse af.

13.2 Overdragelse af Aftalen og anvendelse af underleverandører

Leverandøren må ikke overdrage sine rettigheder og/eller forpligtelser i henhold til Aftalen til tredjemand, herunder men ikke begrænset til andre selskaber i samme koncern, uden Købers forudgående skriftlige samtykke. Køber vil ikke nægte et sådant samtykke uden saglig grund.

Uagtet Leverandørens evt. anvendelse af underleverandører hæfter Leverandøren over for Køber for samtlige forpligtelser i henhold til Aftalen, med mindre andet fremgår.

Leverandøren skal sikre sig, at underleverandører pålægges tilsvarende forpligtelser med hensyn til CSR og fortrolighed, som Leverandøren har påtaget sig over for Køber.

Leverandøren skal oplyse navn, kontaktoplysninger og juridisk repræsentant på eventuelle underleverandører. Oplysningerne skal indleveres forud for Aftalens indgåelse, hvis underleverandørerne kendes på dette tidspunkt.

13.3 Immaterielle rettigheder

Leverandøren bevarer sine immaterielle rettigheder inklusive, men ikke begrænset til, Leverandørens metoder, ideer, knowhow, teknologier, modeller, værktøjer, færdigheder, generisk industri information, viden og erfaring.

For at sikre Køber den fulde brugsret til Leverancen overdrager Leverandøren – som en integreret del af Leverancen – den fulde brugsret uden nogen begrænsninger, herunder begrænsninger i henhold til patent-, design-, ophavsrets-, varemærke- eller markedsføringslovgivningen.

Leverandøren garanterer, at Leverancen og Købers import og brug ikke krænker tredjemands rettigheder af nogen art, og at tredjemand ikke kan kræve licensafgifter, royalties eller andet vederlag fra Køber for Købers ejerskab, besiddelse eller brug af Leverancen, jf. dog evt. begrænsninger i forhold til end-user certifikater.

Hvis tredjemand anlægger sag eller retter erstatningskrav mod Køber som følge af Købers ejerskab og/eller brug af Leverancen, vil Køber straks give meddelelse til Leverandøren herom og give Leverandøren adgang til at overtage sagen, herunder alle kommercielle forhandlinger, som følge af tredjemands sagsanlæg, erstatningskrav eller lignende. Leverandøren skal holde Køber underrettet om sagen.

Efter modtagelse af en sådan meddelelse fra Køber skal Leverandøren inden for 1 (en) uge meddele Køber, om Leverandøren ønsker at overtage behandlingen af sagen, herunder kommercielle forhandlinger, under forudsætning af, at Leverandøren - i tilfælde af en retssag - anvender en/et velrenommeret og anerkendt advokat eller advokatfirma til at håndtere sagen. Køber skal vederlagsfrit yde rimelig bistand til Leverandøren. Leverandøren skal afholde øvrige omkostninger, herunder til nødvendig juridisk- og anden ekspertbistand.

Såfremt Leverandøren ikke inden for 1 (en) uge overtager sagen, herunder kommercielle forhandlinger, er Køber berettiget til at overtage retssagen, herunder alle kommercielle forhandlinger. I dette tilfælde skal Leverandøren i nødvendigt omfang gratis bistå Køber i sagen.

Køber skal holdes skadesløs for udgifter til eventuel juridisk bistand, der er nødvendig og rimelig for at forsvare Købers position, eventuelle retsafgifter, samt honorarer til uafhængige eksperter udvalgt af Køber eller udpeget af retten mv.

Hvis tredjemand får medhold i sit krav, dvs. hvis en tredjemand er i stand til at godtgøre, at tredjemands pågældende rettigheder er blevet krænket, skal Leverandøren sikre Køber ret til brug af Leverancen eller ophøre overtrædelsen ved at ændre eller erstatte Leverancen i nødvendigt omfang, alt imens kontraktens indhold opfyldes, og Køber holdes skadesløs for tab i den forbindelse.

13.4 Produktansvar

Leverandøren er forpligtet til at opretholde en produktansvarsforsikring med dækning i overensstemmelse med god branchestandard, som sikrer dækning af person- og tingskade, som er forårsaget af Leverancen eller brugen af Leverancen i overensstemmelse med de manualer og instruktioner, som Leverandøren har leveret.

Leverandøren skal på Købers anmodning dokumentere, at kravet om forsikringer er opfyldt.

13.5 Force Majeure

I tilfælde af force majeure suspenderes parternes forpligtelser over for hinanden, forudsat at den part, der påberåber sig force majeure, meddeler dette til den anden part, så snart force majeure indtræffer og med behørig beskrivelse af den pågældende force majeure-begivenhed, herunder dens art og omfang.

Force majeure defineres som en begivenhed, der er

1. uden for parternes kontrol og af en nærmere beskrevet art (krig, fjendtligheder, oprør, atomudslip eller naturkatastrofer osv.),
2. uforudsigelig, eller som ikke med rimelighed kunne tages i betragtning ved Aftalens indgåelse, samt
3. ikke let kan overvindes, hverken ved rimelige investeringer af ressourcer eller penge.

Det er specifikt aftalt, at eksportrestriktioner af enhver art ikke betragtes som force majeure, medmindre Leverandøren dokumenterer, at der rettidigt er truffet de fornødne foranstaltninger til at opnå og opretholde alle relevante eksportlicenser og andre tilladelser forbundet med levering af Leverancen, og i tilfælde af sådan force majeure skal Leverandøren uden unødigt forsinkelse undersøge, om alternative Leverancer lovligt kan fås fra andre kilder. Såfremt sådan levering af alternative Leverancer er mulig, skal Leverandøren levere disse uden unødigt forsinkelse.

Hvis der inden for en periode på 120 (et-hundrede-og-tyve) Dage foreligger force majeure i mere end sammenlagt – men ikke nødvendigvis sammenhængende – 60 (tres) Dage, er parterne berettigede til at opsige Aftalen.

Såfremt Aftalen opsiges som følge af force majeure, er Leverandøren berettiget til at modtage betaling for Leverancen indtil force majeure indtraf, og Køber er kun pligtig at betale et beløb, der svarer til den leverede og godkendte Leverance eller produktion i overensstemmelse med Aftalen (mod overdragelse af disse Leverancer eller ikke færdiggjorte Leverancer).

Hvis force majeure begivenheden – uanset ovenstående – kun omfatter dele af Leverancen, mens andre dele kan leveres, er Køber berettiget, men ikke forpligtet, til at kræve levering af disse dele på Aftalens vilkår.

Leverandøren har i så fald ret til at anmode om en fornyet vurdering af priserne på de pågældende dele.

Parterne kan ikke rette krav mod hinanden som følge af force majeure.

13.6 Manglende håndhævelse; Ændringer af Aftalen

Købers afkald på at påberåbe sig Aftalens bestemmelser, herunder misligholdelsesbeføjelser, skal meddeles Leverandøren skriftligt og har kun virkning for den konkrete misligholdelse, der har givet anledning til afkaldet.

Købers manglende håndhævelse af Aftalens bestemmelser og/eller Købers rettigheder i henhold til Aftalen udgør i ingen tilfælde et afkald på at påberåbe sig den pågældende bestemmelse/rettighed, ej heller for fremtiden.

Tillæg eller ændringer til Aftalen skal aftales skriftligt.

13.7 Lovvalg og værneting

Enhver tvist, der vedrører eller har relation til Aftalen skal bedømmes efter dansk ret, både med hensyn til materielle og processuelle spørgsmål, dog undtaget de danske lovvalgsregler samt FN's Convention on the International Sale of Goods (CISG).

Alle sådanne tvister, inklusive tvister, der vedrører Aftalens eksistens, gyldighed eller ophør, skal afgøres ved de almindelige danske domstole.